

PATVIRTINTA

Vilniaus šv. Kristoforo progimnazijos
direktoriaus 2025 m. gruodžio 10 d.
įsakymu Nr. (1.3 E)V- 142

VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO PROGIMNAZIJOS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus šv. Kristoforo progimnazijos (toliau – progimnazija) patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą progimnazijoje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi progimnazijos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su progimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu: mokiniai supažindinami per klasės valandėles ir pasirašo išklaustų instruktažų lape, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, kiti darbuotojai – susipažįsta su Tvarkos aprašu ir parašu patvirtina, jog susipažino, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) skelbiamas elektroniniame dienyne.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir (ar) užgauliojant) ir (ar) netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, uėjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija, tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir (ar) paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.2. **Patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama.

5.3. **Besityčiojantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir (ar) prisidedantis prie jų.

5.4. **Patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys(-iai).

5.5. **Patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.6. **Patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis progimnazijos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.7. **Patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.8. **Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos progimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui ir valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis JT Vaiko teisių konvencija, LR Švietimo įstatymu, LR Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, LR Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, LR Vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais, Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriaus 2025 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. A51-163592/25 patvirtintu „Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu“.

II SKYRIUS

PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Patyčių prevencija yra svarbi progimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi progimnazijos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o ją vykdo visi progimnazijos bendruomenės nariai.

8. Vaiko gerovės komisijos nariai, atsakingi už patyčių prevencijos priemonių plano įgyvendinimą:

8.1. patyčių stebėseną vykdo kiekvieną savaitę ir aptaria rezultatus švietimo pagalbos mokiniui specialistų susirinkimų metu;

8.2. kas pusmetį vasario ir birželio mėnesiais peržiūri bei įvertina mokinių gerovės ir patyčių prevencijos situaciją, apibendrina kartu su švietimo pagalbos mokiniui specialistų fiksuotais patyčių atvejais, numato tolimesnius veiksmus;

8.3. remdamiesi pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia kitų mokslo metų patyčių prevencijos priemonių planą, kuris yra Vaiko gerovės komisijos plano dalis;

8.4. teikia siūlymus progimnazijos vadovui dėl patyčių prevencijos priemonių įgyvendinimo progimnazijoje, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo, Tvarkos aprašo keitimo ir kitais klausimais.

9. Klasių vadovai yra atsakingi už patyčių atvejų stebėseną, prevenciją savo vadovaujamose klasėse:

9.1. fiksuoja darbą su patyčių atvejais, elektroninio dienyno skiltyje „Klasės veiklos“;

9.2. bent kartą per mėnesį veda klasės valandėlę patyčių, socialinio ir emocinio ugdymo prevencijos temomis;

9.3. sausio mėnesį klasės vadovai pildo socialinių pedagogų parengtą anketą apie taikytas prevencijos priemones ir jų rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčių prevencija.

III SKYRIUS PATYČIŲ INTERVENCIJA

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais atsakingas kiekvienas progimnazijos darbuotojas. Jis reaguodamas:

10.1. įsikiša įtaręs ir (ar) pastebėjęs patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, progimnazijos mokinio elgesio taisykles.

11. Mokytojas, įtaręs ar pastebėjęs žodines, fizines, socialines patyčias, smurtą:

11.1. nedelsdamas įsikiša ir nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, smurtauja ar yra įtariamas tyčiojimusi, progimnazijos susitarimus dėl patyčių ir mokinio elgesio taisykles;

11.3. raštu informuoja patyrusio patyčias, smurtą mokinio klasės vadovą apie įtariamas ar įvykusias patyčias;

11.4. esant grėsmei mokinio sveikatai ar gyvybei, nedelsdamas kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (teisėtus vaiko atstovus) ir (ar) Progimnazijos darbuotojus, direktorių) ir (ar) institucijas (pvz.: policiją, greitąją pagalbą ir kita).

12. Mokytojas, įtaręs ar pastebėjęs patyčias kibernetinėje erdvėje arba gavęs apie jas pranešimą:

12.1. esant galimybei išsaugo vykstančių patyčių kibernetinėje erdvėje įrodymus ir nedelsdamas imasi reikiamų priemonių patyčioms kibernetinėje erdvėje sustabdyti;

12.2. įvertina grėsmę mokiniui ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (teisėtus vaiko atstovus) ir (ar) Progimnazijos darbuotojus, direktorių) ar institucijas (policiją);

12.3. pagal galimybes surenka informaciją apie besityčiojančių asmenų tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

12.4. raštu informuoja patyčias patyrusio mokinio klasės vadovą apie patyčias kibernetinėje erdvėje ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

13. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamas ir (ar) įvykusias patyčias:

13.1. fiksuoja atvejį elektroninio dienyno skiltyje „Klasės veiklos“;

13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

13.3. kai patyčių atvejai kartojasi, kreipiasi į socialinį pedagogą, psichologą, informuoja klases kuriojančią pavaduotoją ugdymui, pateikia jiems surinktą informaciją apie situaciją, bendradarbiauja su pagalbos mokiniui specialistais, kol dirbama su atveju.

14. Socialinis pedagogas, bendradarbiaudamas su psichologu ir klasės vadovu:
- 14.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
 - 14.2. informuoja progimnazijos vadovą apie esamą situaciją;
 - 14.3. jeigu patyčių situacija tęsiasi, kreipiasi į Vaiko gerovės komisiją, kuri paskiria atvejo svarstymo laiką. Atvejo svarstyme dalyvauja klasės vadovas, mokinys ir jo tėvai (globėjai, rūpintojai), kuriuos į Vaiko gerovės posėdį pakviečia klasės vadovas.
15. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio asmuo pastebėjęs ir (ar) įtaręs patyčias turi informuoti progimnazijos vadovą, kuris:
- 15.1. individualiai arba dalyvaujant suinteresuotiems asmenims (direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, psichologas, mokinio tėvai) inicijuoja pokalbį su skriaudėju;
 - 15.2. jeigu situacija kartojasi, gali skirti drausminę nuobaudą.
16. Progimnazijos vadovas, sužinojęs apie progimnazijos darbuotojo patiriamas patyčias arba progimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi privalo nedelsiant imtis priemonių:
- 16.1. inicijuoja pokalbį su visomis patyčių situacijoje dalyvavusiomis pusėmis, susitarimus fiksuoja raštu;
 - 16.2. jeigu susitarimų nesilaikoma, gali skirti drausminę nuobaudą.
17. Patyčių dalyviams pagal individualius poreikius progimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.
18. Tais atvejais, kai progimnazijoje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo, kita pagalba ar netikslinga ją teikti progimnazijoje, klasės vadovas ir (ar) administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Vilniaus miesto psichologinę pedagoginę tarnybą ar kitas institucijas, teikiančias reikiamą pagalbą, arba inicijuoja tarpžinybinį susitikimą su pagalbą teikiančiomis išorinėmis institucijomis.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.
20. Patyčių prevencijos stebėseną vykdo ir tvarkos aprašą įgyvendina Vaiko gerovės komisija.
21. Tvarkos aprašas gali būti keičiamas arba papildomas, jeigu yra pasiūlymų iš progimnazijos bendruomenės, jie neprieštarauja LR įstatymams ir progimnazijos vidaus dokumentams, juos patvirtina progimnazijos direktorius.

SUDERINTA

Vilniaus šv. Kristoforo progimnazijos
Vaiko gerovės komisijos

2025 m. spalio 29 d. protokolo Nr. (7.10)7-10-15